

## Am

Ba chóir deiseanna a thabhairt do pháistí léiriú a thabhairt ar an gcaoi a bhféadfaí an t-eolas agus na scileanna a fhoghlaimítear sa snáithe seo a úsáid chun foghlaim a nascadh, a threisiú agus a chur chun cinn ar fud na gceithre shnáithe idirnasctha.

	<b>a</b> An foghlaimeoir	<b>b</b> An foghlaimeoir	<b>c</b> An foghlaimeoir	<b>d</b> An foghlaimeoir	<b>e</b> An foghlaimeoir	<b>f</b> An foghlaimeoir	<b>g</b> An foghlaimeoir	<b>h</b> An foghlaimeoir	<b>i</b> An foghlaimeoir	<b>j</b> An foghlaimeoir	<b>k</b> An foghlaimeoir
<b>Gnéithe</b>	<b>Am</b>										
<b>Tuiscint agus Ceangal</b>	Léiríonn sé feacht ar chaithreamh ama.  Tosaíonn sé ar ord na ngnáthamh laethúil sa bhaile agus ar scoil a aithint.	Aithníonn sé amanna sa lá agus sa tseachtain a bhfuil tábhacht phearsanta ag baint leo.  Sainaitníonn sé an t-am i láthair, rudaí a tharla san am atá caite [le déanaí agus i bhfad ó shin], agus imeachtaí a tharlóidh sa todhchaí [nach fada uainn agus atá i bhfad uainn].	Léiríonn sé tuiscint ar laethanta na seachtaine.  Fiosraíonn sé fearais neamhchaighdeánacha éagsúla atá ar fáil chun caithreamh an ama a léiriú.  Ceanglaíonn sé an méid ama a théann thart le heispéiris.	Tagann sé i dtaithí ar an gclog mar uirlis chun am a thomhas.  Léiríonn sé tuiscint go bhfuil na lámha ar chlog analógach ag clúdach achar spáis agus ama (Mar shampla: léiríonn casadh iomlán amháin de lámh na nóiméad caithreamh uair an chloig).	Aithníonn sé am ina uaireanta agus ina leathuaireanta ar chloig analógacha.  Aithníonn agus sainaitníonn sé am imeachtaí laethúla suntasacha de réir mar a léirítear iad ar chloig analógacha.  Fiosraíonn sé feidhmiúlacht an fhéilire agus sainaitníonn sé dátaí.	Aithníonn sé an caidreamh idir formáidí analógacha agus dhigiteacha.  Aithníonn sé am agus cuireann sé in iúl é i leathuaireanta agus i gceathrú uaireanta ar chloig analógacha agus dhigiteacha.  Léiríonn sé tuiscint ar r.n. agus ar i.n.	Aithníonn sé tréimhsí cúig nóiméad ar chloig analógacha agus dhigiteacha.  Léirmhíniúnn sé cláir ama shimplí.  Athainmníonn sé nóiméid ina n-uaireanta agus uaireanta ina nóiméid.  Fiosraíonn sé an caidreamh idir aonaid ama – soicind/nóiméid; nóiméid/uaireanta; uaireanta/laethanta; laethanta/míonna/blianta.	Fiosraíonn sé an caidreamh idir cloig analógacha agus dhigiteacha – 12-uair / 24-uair; r.n. / i.n. Idirdealaíonn sé úsáid an idirstad agus an t-am á shlonn go digiteach ó chomhartha an phointe dheachúil).  Aithníonn sé 60 mar bhonn le haghaidh áireamh a bhaineann le suimiú agus le dealú tréimhsí ama [laistigh d'uair an chloig].  Athainmníonn sé aonaid ama a bhfuil baint acu lena cheile.	Tiontaíonn sé go solúbtha idir amanna i bhformáid 12-uair agus 24-uair ar chúiseanna éagsúla.  Déanann sé áirimh [méadú agus roinnt] a bhaineann le huairteanna cloig, le nóiméid agus le soicind, tríd an mbonnluach 60 a choinneáil.	Léirmhíniúnn sé cláir ama agus sceidil a chuirtear i láthair i bhformáid 24-uair.	Aithníonn sé agus fiosraíonn sé úsáid aonaid ama níos lú agus níos mó.  Sainaitníonn agus fiosraíonn sé criosanna ama idirnáisiúnta éagsúla agus ríomhann sé difríochtaí ama idir Éirinn agus tíortha eile.  Fiosraíonn sé an tslí gur gá am a chur san áireamh agus tomhais eile á ríomh (Mar shampla: luas a ríomh).

	a An foghlaimeoir	b An foghlaimeoir	c An foghlaimeoir	d An foghlaimeoir	e An foghlaimeoir	f An foghlaimeoir	g An foghlaimeoir	h An foghlaimeoir	i An foghlaimeoir	j An foghlaimeoir	k An foghlaimeoir
<b>Gnéithe</b>	<b>Am</b>										
<b>Cumarsáid</b>	<p>Freastalaíonn sé ar phríomhaistrithe i gcaitheamh an lae.</p>	<p>Baineann sé úsáid as teanga shimplí a bhaineann le ham agus baineann sé úsáid as agus é ag freagairt.</p> <p>Déanann sé cur síos ar imeachtaí ina ghnáthaimh laethúla agus cuireann sé in ord iad.</p> <p>Déanann sé tomhas gníomhach ar chaitheamh an ama trí thomhais neamhchaighdeánacha a úsáid (Mar shampla: bualadh bos, preaba nó ticeanna a úsáid).</p> <p>Measann sé fad na dtascanna (Mar shampla: slacht a chur ar dheasc; lón a ithe).</p>	<p>Tugann sé chun cuimhne ord laethanta na seachtaine.</p> <p>Déanann sé cur síos ar shraitheanna imeachtaí agus léiríonn sé iad.</p> <p>Tosaíonn sé ag aithint go bhfuil slite caighdeánacha uilíocha ann chun am a chur in iúl.</p>	<p>Baineann sé úsáid as foclóir ama chun imeachtaí a chur in ord [céad, deireanach, ina dhiaidh, roimh, tar éis, luath, déanach].</p> <p>Tosaíonn sé ag aithint teanga na laethanta, na míonna agus na séasúr agus tosaíonn sé á tuiscint.</p> <p>Cuireann sé seachtain in iúl mar seacht lá agus a mhalairt chomh maith.</p> <p>Tugann sé an lá, mhí, séasúr atá ann i láthair na huaire chun cuimhne.</p>	<p>Cuireann sé sraith imeachtaí, laethanta na seachtaine, míonna na bliana agus séasúir in iúl (mar shampla: 24 uair an chloig sa lá, 7 lá sa tseachtain, an líon laethanta sa mhí).</p> <p>Léann sé agus déanann sé taifead ar an am i dtréimhsí uair an chloig agus leathuair an chloig ar chloig analógacha.</p> <p>Déanann sé garmheastacháin ar an am atá ann i láthair na huaire nó ar an am a thaispeántar ar chloig analógacha trí úsáid a bhaint as teanga oiriúnach.</p>	<p>Léann sé agus déanann sé taifead ar am i dtréimhsí uair an chloig, leathuair an chloig agus ceathrú uair an chloig ar chloig analógacha agus dhigiteacha.</p> <p>Léann sé an dáta agus an mí go laethúil trí úsáid a bhaint as an bhféilire agus sainaithníonn sé na séasúir.</p> <p>Fiosraíonn sé slite éagsúla chun an t-am a chur i láthair ach réimse leathan straitéisí a úsáid (Mar shampla – úsáid a bhaint as uimhirlínte oscailte nó aghaidheanna cloig folmha).</p>	<p>Léiríonn sé tréimhsí cúig nóiméad ar chloig analógacha agus dhigiteacha.</p>	<p>Insíonn sé an t-am trí chlog analógach nó digiteach a léamh.</p> <p>Cuireann sé am in iúl agus léiríonn sé é i bhformáid 12-uair agus 24-uair.</p>	<p>Baineann sé úsáid as cairteacha nó graif chun conclúidí a léiriú agus a chinneadh maidir le ham.</p> <p>Léirmhíonann sé agus déanann sé cur síos ar eolas a chuirtear ar fáil i gcláir ama agus i sceidil.</p>	<p>Cuireann sé cláir ama i láthair agus é ag tiontú idir am analógach agus digiteach.</p> <p>Cruthaíonn sé cláir ama agus déanann sé sceidil ar chúiseanna éagsúla.</p> <p>Léiríonn sé am ar ghraif agus ar tháblaí ar chúiseanna bríocha.</p>	<p>Míoníonn sé an tslí a n-athraíonn criosanna ama i dtreoir leis na línte domhanleithid agus an chúis atá leis.</p>

	a An foghlaimeoir	b An foghlaimeoir	c An foghlaimeoir	d An foghlaimeoir	e An foghlaimeoir	f An foghlaimeoir	g An foghlaimeoir	h An foghlaimeoir	i An foghlaimeoir	j An foghlaimeoir	k An foghlaimeoir
<b>Gnéithe</b>	<b>Am</b>										
<b>Réasúnaíocht</b>	<p>Freastalaíonn sé ar réimse leathan gnáthamh, gníomhaíochtaí agus aistriúcháin ar bhonn laethúil.</p> <p>Tugann sé aird ar imeachtaí a bhfuil suntas pearsanta ag baint leo agus ceiliúránn sé iad.</p>	<p>Aithníonn sé pátrúin ama intuartha (Mar shampla: i ngnáthaimh laethúla).</p> <p>Tuarann sé imeachtaí sa todhchaí nach bhfuil i bhfad uainn bunaithe ar phátrúin imeachtaí chosúla.</p>	<p>Cuireann sé imeachtaí nó céimeanna laethúla nó seachtainiúla in ord i scéalta nó i gcásanna san fhíorshaol.</p> <p>Sainaitníonn sé earráidí in ord cróineolaíoch imeachtaí.</p>	<p>Sainaitníonn sé rudaí a tharla san am atá caite le déanaí agus léiríonn sé tuiscint go bhfuil rudaí agus imeachtaí ann a tharlóidh sa todhchaí.</p> <p>Sainaitníonn sé idirthréimhsí ama bríocha i ngnáthaimh laethúla.</p>	<p>Tagann sé i dtaithí ar ghluaiseachtaí lámha an chloig analógaigh go deisealach.</p> <p>Bunaíonn sé agus déanann sé meastacháin réasúnta ama.</p> <p>Fiosraíonn sé léiriú codánach an ama ar an gclog analógach.</p>	<p>Fiosraíonn sé agus pléann sé pátrúin féilire agus tréithe na míonna agus na séasúr.</p> <p>Déanann sé meastachán ar fhaid ama atá caite agus comparáid orthu.</p> <p>Meaitseálann sé léirithe coibhéiseacha ama agus cuireann sé in ord iad (Mar shampla – léirithe ar chloig analógacha agus/ nó dhigiteacha, agus iad ag tiontú amanna nuair is úsáideach é sin a dhéanamh.</p>	<p>Déanann sé garmheastacháin agus pléann sé iad sula dtéann sé i ngleic le háirimh uimhriúla a bhaineann le ham.</p> <p>Déanann sé meastachán ar fhaid imeachtaí agus cuireann sé i gcomparáid le háirimh iad.</p> <p>Déanann sé anailís agus meastachán ar smaointe páistí eile agus iad ag cinneadh ama nó tuartha á ndéanamh acu maidir le cúrsaí ama.</p>	<p>Aistríonn sé idir léirithe ama digiteacha agus analógacha.</p> <p>Déanann sé garmheastachán ar fhaid imeachtaí agus cuireann sé i gcomparáid le háirimh iad.</p> <p>Déanann sé anailís agus meastachán ar smaointe páistí eile agus iad ag cinneadh ama nó tuartha á ndéanamh acu maidir le cúrsaí ama.</p>	<p>Léirmhíneann sé agus déanann sé anailís ar chláir ama agus ar sceidil.</p> <p>Déanann sé meastachán ar réasúntacht tuartha agus áirimh uimhriúla a bhaineann le ham.</p>	<p>Fiosraíonn sé an caidreamh atá idir am, fad agus luas.</p> <p>Déanann sé meabhair-áirimh a bhaineann le ham ar chúiseanna éagsúla agus é ag éirí níos nádúrtha de réir a chéile.</p>	<p>Baineann sé úsáid as eolas chun amanna in áiteanna difriúla ar domhan a ríomh.</p>
<b>Cur i bhFeidhm agus Réiteach Fadhanna</b>	<p>Tosaíonn sé ag súil le príomhghnáthaimh laethúla trí úsáid a bhaint as tacaíochtaí de réir mar is gá.</p>	<p>Aithníonn sé uirlisí a insíonn an t-am agus tugann sé caitheamh an ama faoi deara le linn an lae.</p> <p>Baineann sé úsáid as tacaíochtaí chun sraitheanna ama a chur in iúl agus a thuiscint.</p>	<p>Cuireann sé ceisteanna atá úsáideach chun tuiscint níos soiléire ar an am a fháil.</p> <p>Déanann sé anailís agus sórtáil ar imeachtaí de réir an ama a tharlaíonn siad (mar shampla: gníomhaíochtaí istoíche vs le linn an lae).</p>	<p>Aithníonn sé amanna speisialta (am lóin nó am dul abhaile) ar aghaidh an chloig.</p> <p>Freastalaíonn sé ar shraitheanna imeachtaí, laethanta na seachtaine, míonna na bliana agus na séasúr.</p> <p>Cuireann sé céimeanna forbartha imeachta nó scéil san ord ceart.</p>	<p>Coinníonn sé taifead ar imeacht an ama trí úsáid a bhaint as réimse leathan fearas agus modhanna.</p> <p>Déanann sé tuar agus samhltú ar an tslí a n-athróidh an clog analógach thar tréimhse áirithe ama.</p> <p>Baineann sé úsáid as teanga an garmheastacháin chun imeachtaí a tharlaíonn go nádúrtha le linn an lae a cheangal le haonaid ama éagsúla.</p>	<p>Cuireann sé am in ord ar fhearais éagsúla ama.</p> <p>Déanann sé anailís ar chláir ama agus ar fhéilirí agus cruthaíonn sé iad.</p>	<p>Réitíonn sé agus críochnaíonn sé tascanna agus fadhanna praiticiúla saibhre a bhfuil baint ag am agus dátaí leo.</p> <p>Déanann sé garmheastachán agus tomhais, nuair is féidir, ar an méid ama a ghlac gníomhaíochtaí nó imeachtaí a bhfuil cur amach aige orthu.</p>	<p>Réitíonn sé agus fadhanna a bhaineann le suimiú agus dealú aonaid ama.</p> <p>Réitíonn sé agus críochnaíonn sé tascanna agus fadhanna praiticiúla a bhfuil baint ag tréimhsí ama agus cláir ama leo.</p>	<p>Réitíonn sé agus críochnaíonn sé tascanna agus fadhanna praiticiúla a bhfuil baint acu le ríomh amanna agus dátaí (mar shampla: iolrú a úsáid chun amlíne a thuar nó a phleanáil).</p>	<p>Réitíonn sé fadhanna a bhaineann le léirithe ama codánacha, deachúlacha agus céatadáin.</p>	<p>Baineann sé úsáid as tuiscint ar chúrsaí ama agus ionsamhlúcháin nó samhla á gcruthú agus á bpleanáil acu.</p>